

1961

24 Febr.

Medlagde Redovisning

rörande etc.

(32 sidor!!)

hafver af den underteknade til främjande af
den Konst-Historiska Forskningens lika nödige som
ofrånkåmlige och beqvåmlige Bedrifvande å fjerran
aflågsne orter i Riket handgripligen blifvit hemlånad
Hvilket härmed Wårdsamligen erkånnes af

Gustaf Åberg

Till Konguengens [sic!] Befalningshafvande
i Malmö Hus Län!

Underteknad anhåller härvid vördsam-
meligen, att nedlagde, Redovisning, röran-
de det stats-anslag jag af Kongl. Maj:ts. som
understöd för mina konsthistoriska forsk-
ningar haft nåden uppebära; måtte blif-
va genom Konungens Befalningshafvande
ofördröjligen till Eçclesiastiks Embetet,
insendt.

Wördsamligen

Ystad. Januari 1854. af

N M Mandelgren

[text på kuvert]

S.T.

16

Hr N. Mandelgreen,
Maler og Conservator.

betalt . KJØBENHAVN 23/4 1854 [poststempel]

Ystad.

Kiöbenhavn 22 April

1854.

Kiære Hr Mandelgreen!

Samme Dag, som jeg modtog de gode Efterretninger fra Dem, sendte Hr Iversen mig den franske Oversættelse af Subscriphoni planerna, men denna Oversættelse kunde ikke bruges, deri var baade Stepheni og jeg enige. Jeg foreslog derfor, at man skulde henvende sig til Professor W. Bierring og jeg gik ud til ham, forklarede ham hele Sagen og erholdt, om ikke hans bestemte löfte, dog et Tilsagn, som viste, at han havde Interesse for Sagen. Han önskede imidlertid at sie ders Text, hvarefter den tidligere Oversættelse var udfört og Oversættelsen selv, og det lovede også Hr Iversen, da jeg bragde ham Underretning derom, at sende ham. Med Stepheni har jeg også talt, men i de sidste Dage har jeg ikke hört vidare om Sagen, har heller ikke selv kunnet gaa gaa [sic!] ud til Bierring, da jeg har været altfor overlæstet med Forretninger. Det har overhovedet været mindre heldigt, at denne Sag kom til mig lige i den sidste Tid for min Reise, da jeg har begge Hænderne fulde. Jeg har imidlertid giennemgaadt baade Deres Text og Tegninger, og jeg har ingen Tvivl om at Malerierne i Biæresiö höre til de mærkeligste levninger af christelig Konst, som ere vi levnede her i Norden fra

Middelalderen. Jeg skal imidlertid tillade meg nogle Bemærkninger: Malerierne ere Hovedsagen. Architecturen en her det mindre vigtige. Jeg troer derfor at Tegningerne af de architectoniske Dele kunde varet behandlede med mere Økonomie. Dörkarmen (paa Tavle III) er vistnok interessant, men den kunde gierna været tegnet efter en mindre Maatestok. Tilbygningen, Fig 5, kunde gjerne indelads, og overhovedet blot den ældste af Kirken behandles her, da der senere nok vilde blive leilighet paa et andet sted i Værket at tage disse yngre Partie op. Tavlen II kunde ligeledes reduceres og enda blive tydelig nok. Chorhvælvinger er i övrigt höist mærked fra Constructionens side, og fortæner {visses} al Opmærksomhed.

Med Hensyn til Texten, da vilde jeg raade Dem til ved dette förste Hefte, at indskrænke Dem blot til en explication du planchei, som kunde trykkes paa Omslaget. De allervigtigste Data kunde godt optages heri, men det burde, som sagt, blot være en kort Forklag af Tavlerne. Det var nok til end {??dermere at vække Opmærksomheden for Deres Arbeide, og De var mere frie, kunde bedre senere arrangere hele Texten efter Værket.

Jeg har leveret Stepheni Tegninger og Text. Imorgen gaaer jeg til Lybek og derfra gienem Tyskland til Italien. Omstændighederna

kunde jeg faa megen Indflydelse paa at {forkorte} denne Reise, men dersom den lykkes efter den lagde Plan, kommer vi ikke tilbage för til Nytaar.

Gid De nu //maa// have alt muligt Held til Deres vigtige og höist hæderlige Foretagende!

Med Höiagtelse

Deres hengivne

N Höijen

S.T.

Hr Maler Mandelgren.

Afskrift

Kongl. Maj:t

./.

har låtit SIG Föredragas nerlagde, af Artisten
N. M. Mandelgren gjorda undernådiga
Framställning, innefattande, bland annat,
anhållan om understöd till utgifvande af
ett urval bland hans konsthistoriska
Samlingar, men finner ej skäl att å den-
Samma fästa afseende. Hvilket vederbörande
till underdånig efterättelse länder
Stoꝛkholms Slott den 21 Mars 1854.

Oscar

Lika lydandet med originalet intygar undertecknad

{Ln. B. Hall}

{L; Zellaström.}

H. A. K.

På grund af de inty//g// [bokstaven i blyerts] som åtskillige autoriteter medelat mig rörande den Nyttä //inom vetenskapen// utgifvandet af mina konsthistoriska samlingar skulle medföra, hafva Hogvälborne Herrar Grefvar, Pontus DelaGardie på Löbröd Maltesholm Axel DelaGardie på Löbröd, Arvid Posse på Charlottenlund, Eriç Ruth på Ruthsbo, Baron Hans Rammel på Öfveds Çloster Ryt: Rudolf Stjernsvärd på Widskjöfle samt Lagman Sylvan på Öja; Af patriotisk högsintheit understödt dess utgifvande, i förening med kännedomen af det varma intresse, hvarmed E K M: hulda Regering hitintills omfattatt utgifvandet af Konstnärligt Vetenskapliga arbeten; ~~icke kunnatt betvifla att ett foretag af denna beskaffenhet~~ //Så// hyser man den gladda [sic!] förhoppningen att ett arbete af denna beskaffenhet skulle vinna E K M: nådiga bistånd,~~[följande text är överstruken med diagonala streck] som då dess utgifterne, för det ++~~ ++ samma i anseende till de dyra färgtryck som därvid måste användas mångdubblat förlagssumman, ~~hvilket gör att~~ //så att// dylika arbeten //darigenom blifva// så dyra, att endast få Exemplar kunna af de samma försäljas, hvarigenom uppstår alltid för förläggaren en förlust i stället för behållning, ~~synnerligen som~~ //om E K M: täcktes taga i nådigt betractande att detta arbete// det tillhör en ++ ++ enda Vetenskaps- gren, och kan således endast vinna ett ringa antal af nemare, ~~deretter kommer de många färgtryck, som~~ //och måste Derjemte må tagas i ++ betractande de många färgtryck som kommer //fordras hvilka// ~~måste användas, som~~ //där// fördubblar förlagssumman och minskar afsättningen, så att //hvarigenom// förläggarne hotas med en betydliga förluster om //så framt// ej Staten E K M. nådiga ynnest försäkrar dem //om// ett nådigt understöd. så vågar jag i anledning heraf å egna och af ofriga //hvarför i djupaste underdånigh// Förläggares vägnar i djupaste underdånighet hos E K M. hvarfore jag i djupaste underdånighet å egna och ofriga förlägga [sic!] vägnar hos E K M anhåller om ett understöd af

anslag af 1,666. R:dr 32 sk. B:co till hvarje häfte, emot det att Staten erhåller ett vist antal Exemplar hvilka medel måtte utgå af de 10.000. R:dr B:co som Rikets Ständer lemnat till E.; Kl; M. nådiga Disposition för utgifvandet af Lärda värk, Resor, Skolböcker m: m: Som första häftet, är undertryckning både här och Paris, och vill innan kort vara färdigt, så utbeder jag mig den nåden, att före målets afgörande få det samma inför E. Kl M förete; då jag nu endast kan bifoga det prospekt som blifvit i Konsthandelen utdelt.

Med djupaste undersåtlig vördnad trohet och nit framhärdar
Stormäktigste Allernådigste Konung
Eders Kongl. Maj:ts.

Kopenham [sic!] den 10 September 1854.

underdånigste Tropligtigste
tjenare och Undersåtare.
N. M. Mandelgren

Inkom Till EÇÇlesiatiken den 26. September 1854. (H A. M.)

På grund af de intyg, som åtskilliga Auçtoriteter medelat mig rörande den nytta inom Vetenskapen, som utgifvandet af mina Konsthistoriska samlingar Skulle medföra, hafva högvälborne Herrar Grefvar Pontus DelaGardie på Maltesholm, Axel delaGardie på Löberöd Arvid Posse på Charlottenlund, Erik Ruth på Ruthbo Baron Hans Rammel på Öfveds Kloster, Rytmästare Rudolph Stjernsvärd på Widtsköfle, och Lagman //T. L.// Sylvan på Öja af patriotisk högsinhet understödt deras utgifvande.

Med kännedom om det {22} varma intresse, hvarmed Eders Kongl. Maj:tsta hulda Regering hitintils omfattatt [t överstruket] utgifvandet af Konst- Vetenskapliga arbeten hafva desse män hyst den glada förhoppningen att ett arbete af denna beskaffenhet skulle vinna Eders Kl. Maj:st. Nådiga bistånd, om Eders Kl. Maj:st täçktes taga i nådigt betræcktande att det tillhör en enda Vetenskapsgren och som sådant endast kan vinna ett ringa antal afnämare, samt då derjemte de många ~~dyra~~ dyra färgtryck, som fordras, hvilka fördubbla förlagssumman och förringa antalet afnämare, dermedelst hota förläggarne med forluster af ganska betydligt belopp. I djupaste underdånighet vågar jag därför å egna och öfriga förläggares vägnar hos[s överstruket] Eders Kongl. Maj:st anhålla om ett anslag af 1666. R:dr 32 B:co till hvarje häfte, emot det att Staten erhåller ett vist antal Exemplar, och hvilka medel måtte utgå af de 10,000 R:dr B:co som Rikets Ständer lemnat till, Eders Kongl. Maj:st nådiga disposition för utgifvandet af lärdaverk, Resor Skolböcker m m.

[infogningstecken och två rader tankstreck]

Med djupaste undersåtlig vördnad, trohet och nit framhårdar
Stormächtigste, Allernådigste Konung
Eders Kongl. Maj:st.
underdånigste, tropligtigste Tjenare och
och undersåte

Köpenham den d. 10 September 1854 N, M, Mandelgren

[infogningstecken] Rörande prof plancherna som äro under arbete skulle framdeles komma

(Inkom den 17 Jan 1855.)

under sistledne September vågade jag i djupaste underdanighet anhålla att, af de medel som Rikets Ständer ställer till E. K M. Disposition till skolböcker och lärda Verks utgifvande erhålla ett understöd för utgifvandet af ett urval af mina //konsthistoriska// samlingar, och forbant jag att innan målets afgörande, eller sednast innan årets slut, första första [sic!] häftet eller prof där af. Flera oförutsedda hinder hafva gjort att första häftet ej förän fram på Nyåret kan bli färdigt och jag är derföre nu endast i tillfälle nedlägga for E K M. hoss fogade plancher såsom proof på arbetet.

—För Texten härtill som kommer att inrymmas på ett ark skall granskas af härvarande Professor i Konsthistorien Herr Höijen, men kan icke lemnas till tryckett på någon tid emedan nämde H Professor ej ännu återkommit från en ~~utrikes~~ utlänsk resa; att han emedlertid kommer att lägga sista handen därvid hoppas jag skall utgöra en borgen för att den med omsorg blir utförd.

Då jag nu af Almäna Tidningarne kommit i kännedom af att Rikets Ständer ställtd till E, K; M. nadiga förfogade, 6,000 R:dr B:co att årligen med 2000, R:dr utgå till nyttiga verks utgifvande, vågar jag i djupaste underdanighet ~~häraf~~ anhålla att häraf för mitt arbetes utgifvande bli hugnad med ett nådigt understöd, i den händelse att så beskaffat arbete ej kunnat understödjas af ofvan anförd. medel. ____ med.

E Ko M

aller. trop undersåte och Tjenare

Köpenham den

28 Deçemb. 1854. N, M, Mandelgren

Inkom den 21 Dec 1854 (??) för Kl. Ak: utlåtande).
Genom nådig remiss af den 4 sistlidne Oçktober har
Eders Kongl. Maj:ts täçks [sic!] infordra Akademiens för de Fria
Konsterna underdaniga utlåtande öfver en af Artisten Man-
delgren gjord underdånig ansökning, att till understöd vid
utgifvandet af Konsthistoriska samlingar, Eders Kongl. Maj:t.
täçktes bevilja honom ett anslag af 1,666 R:dr 32 sk. B:co för hvarje
häfte, emot det att staten erhåller ett vist antal Exemplar;
förmälände Mandelgren derjemte sig ?? vara sinnad att
innan målets afgörande förete första häftet.

Till åttlydnad af denna nådiga befallning får Açade-
mien underdånigast gifva vid handen, att det visserligen är
inom Akademien kändt huru som Mandelgren, som under
loppet af flera år, med understöd af almänna medel, före-
tagitt resor i Sverige; ändamål att undersöka, beskrifva
och afteçkna konstsaker, samt historiska och Antiquariska
märkvärdigheter; äfven som Açademien formodar det wara
de sålundatillvagabrackte [sic!] samlingarne, hvilkas ofentlig-
görande Mandelgren nu åsyftar.

Men enär nämde samlingar icke hvarit i Akademien företedda,
oçh något profhäfte af den tilltänckta publikationen icke
heller kommitt Akademien tillhanda samt att Akademien följ-
akteligen saknar all kännedom om ifrågavarande arbetes
innehåll, omfång och beskaffenhet, finner Akademien sig
içke wara i tillfälle att Mandelgrens nu ~~hvarande~~ fram-
ställda anhållan med sitt underdaniga förord understödja.
[två rader tankstreck]

Stockholm den 25 Nov. 1854.

Underdånigste Tropligtigste
Undersåte och Tjenare
M. G. Ankarsvärd.
/ Axel Nyström

H. A. Kl

Under sistliden September vågade jag i djupaste underdanighet anhålla att, af de medel som Rikets Ständer ställer till Eders Kongl. Maj:ts desposition till skolböckers och Lärda Verks utgifvande, erhålla ett understöd för utgifvandet af ett urval af mina Konsthistoriska samlingar, och förbant //jag// mig att innan målets afgörande eller sednast inom årets slut förete 1:sta häftet eller prof deraf.

Flere oförutsedda hinder hafva gjort att 1:sta häftet ej foran [sic!] fram på nyåret kan bli färdigt, och jag är derföre nu endast i tillfälle nedlägga för Eders Kongl. Maj:ts hos fogade plancher som Prof på arbetet.

Texten härtill, som kommer att inrymmas på ett ark skall granskas af härvarande Professor i Konsthistorien Herr. Höijen m m. Kan icke lemnas till trycket på någon tid, emedan nämde //{??}// Profässor ej ännu återkommit från en utlänsk resa; att han emedlertid kommer att lägga sista handen dervid hoppas jag skall utgöra en borgen för att den med omsorg blir utförd.

Då jag nu af allmänna tidningarna kommit i kännedom af, att Rikets Ständer ställtdt till Eders Kongl. Maj:ts nådiga förfogande 6,000 R:dr B:co att årligen utgå till Nyttiga Verks utgifvande, Vågar jag i djupaste underdanighet anhålla att häraf, för mit arbetes utgifvande bli hugnad med ett nådigt under//stöd//, i den händelse ett så beskaffatt arbete ej kunnat understödjas af ofvan//an//förde medel. Med djupaste undersåttlig vörndnad trohet och nit framherdar

Köpenham

28

December 1854.

Eders Kongl. Maj:ts

aller undånigste, tropligtigste undersåte

och Tjenar

N W